

תכנון משק החלב בשנים הקרובות

מנהג חשוב מתקיים כל שנה במועצת החלב. המנהלים מזמנים קבוצה גדולה של יצרנים מכל המגזרים, נציגי מחלבות ואנשי משרד החקלאות, לשמוע את דעתם על הראוי לנהוג במדיניות התכנון בשנה הקרובה וגם מעבר אליה. וכך התקבצו, ביום חמישי 21.6.07, כחמישים חברים שמכירים את הענף ומהווים נציגות אמתית, שמעו סקירה קצרה מאנשי המועצה ובהמשך הביעו דעתם על הראוי לעשות.

אנחנו מביאים לפניכם תמצית הדברים שנאמרו במפגש ובהמשך גם הצעה מנומקת לרשת ביטחון רצויה לענף

סקירת נציגי המועצה:

- הייצור בשנת 2006 היה 1.125 מיליארד ליטר והתחזית לייצור בשנת 2007 מגיעה ל-1.180 מיליארד. במונחי חלבון נטו הייצור יהיה 1.200 מיליארד, בזכות הגידול המרשים באחוז החלבון בחלב (כ-4%).
- השיווק עלה בצורה מתונה מאוד בשליש הראשון של השנה ועם זאת יש עלייה גדולה בביקוש לאבקת החלב המקומית, בגלל המחירים הגבוהים בעולם.
- לקיץ ניכנס עם מלאי של כ-4,500 טון אבקת חלב וזה מספר גבולי. אם הייצור בקיץ יהיה גבוה יותר נצליח לספק את הביקושים של המחלבות. בשומן ובחמאה
- אין מחסור ואפילו מסתמן עודף.
- הנחת העבודה שמחירי חומרי הגלם בעולם ב-2008 יישארו דומים.
- המועצה אינה יכולה לתת תחזית ל-2008 כי אין נתונים עד סוף יוני.
- כללית, מעריכים שצריך להעלות את המכסה ב-2%-3%. מדיניות חלב עודף תהיה מרחיבה, אם כי לא נגיע כנראה למקדמות של 90%, כמו ב-2007.

מדברי החברים בדיון:

- היום אנחנו מחזיקים עדר גדול עם הרבה פרות שבימים רגילים היינו מוציאים מהעדר, את המחיר

קבוצת חשיבה במועצה

קבוצת חשיבה במועצת החלב

רשם - יוסי מלול, משק הבקר והחלב

המסקנה שיש סבירות גבוהה למחירים גבוהים של חומרי הגלם בעולם בשנים הקרובות, מעבר ל-2008.

- המכסות בישראל יתקיימו כל זמן שהיצרנים ירצו בכך. מדברים על 200 מיליון ליטר שווה ערך בייבוא ואנחנו לא נצליח לייצר, אף לא מחצית ממנו ולכן נדרש ממועצת החלב יותר אומץ להוביל את הענף על אף הסיכונים.

- אם הענף מתוכנן אז צריך כסף שישיב במועצה ושם לייצר "הר" לא גדול. הוא לא יחולק כך סתם, אלא עם מנגנונים מתאימים ולטווח ארוך יותר, כי לא בונים מכונה לשנה וצריך תכנון ארוך יותר. בפועל רואים אי ביצוע של כ-1.5% וזה על אף הייבוא של 3,000 טון אבקה. תוהה כיצד יש פרה שולית שלא מצליחה לשלם מחיר חלב של 90%.

- סדר היום הוא על משאבי הייבוש והיצרנים צריכים לקחת את האחריות לידיהם. כל הענף רודף אחרי אבקת חלב וזה משגע את כל המערכת.

סיכום הדברים:

1. מחירי החלב וחומרי הגלם בעולם יישארו גבוהים, גם בשנים הקרובות.
2. הסיכונים בהגדלת הייצור אינם גבוהים, גם אם יהיו עודפים.
3. חשוב לתת לענף תחזית למספר שנים קדימה כדי שיוכלו לתכנן ולפעול.
4. על המועצה מוטלת המשימה להוביל את הענף, לתכנן ולייצר את הכלים להתמודדות עם מצבים משתנים.
5. אין לפחד מהקמת קרנות משותפות של כל השותפים לענף, כדי לתת מענה למצב משברי. יש לקדם הסכמות בנושא.
6. יש כורח מידי לעדכן באופן תדיר יותר את מחיר המטרה, לנוכח העלייה המסחררת במחירי הגרעינים בעולם.

סיכום שייקה מנכ"ל המועצה:

בסוף יולי נגיע להסכמות באשר לתכנית 2008. תוקם ועדה מיוחדת של אנשי מקצוע משותפים בענף, כדי לתכנן אופק ל 2-3 השנים הקרובות ■

- המגמה העולמית היא של עלייה ניכרת במחירי חומרי הגלם, אך גם במזונות המרוכזים. אי אפשר לבנות על "חלב עודף" וצריך מכסות ומחיר מלא ושם לקחת את הסיכון. צריך לתת תחזית לשיווק בשנה הבאה וזה יהיה, יחד עם הגידול הטבעי באוכלוסייה, כ-4%-5% ובשנה שלאחריה לתת תוספת קטנה יותר - הרפתנים והמחלבות ישלמו את הסיכון. זו תהיה קפיצת המדרגה של הענף. מלאי הפרות בעולם מוגבל ואי אפשר לקצר את ההיריון ולכן התופעה תימשך שנים אחדות, לפחות.

- חשוב מאוד לדבר על מנגנון מחיר המטרה שקרס בגלל הפיגור. החקלאים הקטנים מגיעים ל-55% הוצאות מזון מהחלב והם לא ישרדו. השקיעו ועוד לא קיבלו כספים, הביורוקרטיה מעכבת כספים. המחירים הגבוהים לא נותנים לחקלאי הקטן לשרוד. צריך לעדכן את המחירים באופן שוטף כי מחירי המזון טסים למעלה כל שבוע.

- הלחץ של 2007 הוא שקביעת המכסות לא צריכה להיות חדה כתר - "על הקסקס" - אלא עם שוליים והסיכונים יהיו כאלה שענף החלב יוכל לשאת בהם. אי אפשר לנהל את הענף בצורה כל כך קשיחה ותפקיד הקרנות הוא לאפשר את הגמישות.
- מי שעוקב אחר מה שקורה בעולם יכול להתחזק שאנחנו יכולים ללכת לתכנון יותר ארוך טווח והתארגנות בהתאם. הביקוש לחלב בשווקים המתעוררים גדל יותר מקצב הייצור ולכן הפערים הולכים וגדלים, זה לא רגעי וילווה אותנו בשנים הקרובות.

המלאים בעולם קרובים לאפס וזה נותן ביטחון לשמירה על מחירים גבוהים. האירופאים מורידים את התמיכות בייצוא. האקלים בעולם מתחמם וזה מתבטא גם בייצור החקלאי, פוגע ביבולים ובמלאים. סין הגיעה לאפס במלאי התירס שלה וכך עוד מדינות.

מדינות מייצאות, כמו ארגנטינה והודו, מטילות מיסים על חלב כדי לא לעודד יצוא. בניו-זילנד עלתה האינפלציה, בגלל עליית מחירים ומחירי החלב בכללם.

נשלם ב-2008. "פרה שולית" ברפת לא משלמת את המחיר של 90% ממחיר המטרה, במיוחד במחירי המזון הקיימים ובפיגור הגדול בעדכון מחיר המטרה.

- שנת 2008 כבר קיימת והפרות שייתנו חלב כבר בקנה ואפשר לקבל נתונים מ"ספר העדר". יש מקום לדאגה מההמתנה לנתונים של סוף יוני, כי צריך תכנון קדימה ל-2009 ואף מעבר לכך. ברפתות הגענו לצפיפות גבוהה ויש כבר עלייה בתאים סומטיים ואף ירידה בתנובה. בשנה הבאה יהיה יותר קשה ובהרבה רפתות צריך קפיצת מדרגה בבניית סככה נוספת לפרות ולכן חשוב שהמועצה תוביל ותיתן תחזית כבר היום.

צריך להתעורר כדי ללמד ילדים מה

לאכול, כי זה הפסיק להיות מובן

מאליו וגם ההורים מקפידים פחות

מבעבר. מצאנו בשטח ואקום גדול

ברמת הידע והעזרים החינוכיים,

שמתאימים לגילאים השונים

- זו שערורייה שלא משלמים כספים לחקלאים בעבור חשבון חלב עודף 2006. סוכם כבר בעבר שהחשבון במועצה יסתיים, בתוך שלושה חודשים, מתום שנת המכסות ועברו כבר שבעה חודשים, שבהם מחזיקים 12 מיליון שקל של החקלאים.

- צריך לקחת סיכונים ובשיתוף פעולה עם המחלבות להכין תכנית, שבה אף כדאי לייצר אבקת חלב ולייצא אותה במחירים הנוכחיים בעולם. חייבים ליצור קופה שבה כל אחד ישים אגורה וביחד עם המחלבות ניתן לרוץ קדימה למרות, שכיום אין כל סיכון.

- יש חשיבות בהערכה 3-4 שנים קדימה לקבוע מדיניות ואף לקחת סיכונים. מחיר המטרה נשחק ויש לזרז את עדכוננו, כי יש הרבה חקלאים שלא יחזיקו מעמד לאחר ההשקעות הגדולות ברפורמה. אנחנו על הגבול בציפוף הפרות ואנחנו נדרשים לקבל החלטות ברפתות.